

מעצרים המוניים - כיסור אישים -

איסור מפלגות - סגירת עיתונים

על רקע זה יכלו אנשי השמאל למי צוא שפה משותפת עם היסודות היי החשוכים ביותר של הקנאות המוסלמית. המעריצים אל האיית-אללה רוח-אללה חומייני.

איך יכלו מרכזיסטים שרופים לשתף פעולה עם קנאידת קיצוניים? היתה להם הדוגמה האיראנית. מיפלגת טודה האיראנית. הפרורסובייטית, נתנה יד ל- חומייני. היא העדיפה את כוהניהדת על פני השאה הפרואמריקאי.

השמאל הקומוניסטי והפרורקומוניסטי במצריים היה חלוץ רעיון השלום. עוד במלחמת העצמאות הפגינו הקומוניסטים ברחובות נגד המלחמה בישראל. אנרי קוריאל, אחד ממייסדי המפלגה הקומוניסטית הבלתי-חוקית במצריים (ראה עמוד 3), היה יהודי ותמך בחלוקת ארץ ישראל. בשנות ה-60 וה-70 השתתפו מני היגים שמאליים ממצריים בכנסים פומי

במושגי ישראל: היה זה כאילו האשים מנחם בגין את אנשיהתחיה בשיתוף-פעולה עם רק"ח ונטורייקרתא נגד ה-משלה.

אולם מה שעוד היה להוראות כמנוחך בישראל, אינו כך במצריים. שם אכן נוצר שיתוף-פעולה בין גורמים מנוגדים זה לזה נגד המישטר, וכעיקר נגד השלום עם ישראל.

השמאל הקומוניסטי והפרורקומוניסטי במצריים היה חלוץ רעיון השלום. עוד במלחמת העצמאות הפגינו הקומוניסטים ברחובות נגד המלחמה בישראל. אנרי קוריאל, אחד ממייסדי המפלגה הקומוניסטית הבלתי-חוקית במצריים (ראה עמוד 3), היה יהודי ותמך בחלוקת ארץ ישראל. בשנות ה-60 וה-70 השתתפו מני היגים שמאליים ממצריים בכנסים פומי

סאדאת זועם:

האם צפויה סכנה למישטר?

פעם את אנשיהשמאל בכלא ובמחנות ריכוז. אולם עבד-אלינאצר הלאים את הי אחריות הגדולות ואת המיפעלים הגדולים. ועל כן הוא מקובל על השמאל. מה גם שהיה בעל-בית של ברית-המועצות בי משך שנים רבות - אף שהתיאש ממנה ערב מותו.

לפי כל הסימונים, אין אלינאצר דאת חושש מפני השמאל. הוא מהווה עבורו רק מטרד, בינודל השפעתו באוניברסיטות, בעיתוני נים ובכמה אגודות של בעליההשי כלה, כמו לישכת עורכי-הדין. אך אלינאצאת חושש - בצדק - מפני הדתיים.

העם המצרי הוא דתי במעמקי נפשו - בצורה שאינה מוכרת בישראל. בדרך-כלל אין זו דתיות קנאית ותוקפנית, דוגמת זו של השיעים באיראן. אף אגודות איסלאמיות קיצוניות, בעזרת מטיי פים בעלי כאריזמה, יכולות להסעיר רגי שות, להסית נגד שישה מיליון הקופי-טים, נגד המישטר ונגד השלום עם ישי-ראל הכופרת.

מזה זמן-מה הבחינו גם זרים בעליית הגל הדתי במצריים. נשים החלו לחזור ללבוש המסורתי. באיזורים רבים נאסרה מכירת האלכוהול. באוניברסיטות השתל-טו הדתיים-הלאומניים, כפי שקרה במקי ביל גם בישראל, לפני כמה ימים, בתום חודש הרמדאן, גייסו הדתיים 100 אלף מפגינים מול ארמון הנשיאות בקאהיר. רק מעט מכל זה התפרסם ברבים. כמו הקטטה ההמונית בפרבר הקאהירי. לפי אומדנות בלתי-רשמיות הגיע מיספר הי-הרוגים בקטטה זו ל-70, ואף ל-100.

הישראלים, אשר ליוו את מנחם בגין לפני שבוע לאלכסנדריה, נקלעו בעצמם לקטטה כזאת בין המישטרה ובין קנאים, והם שמו לב לסידוריהביטחון הקפדניים, שעלו בהרבה על כל מה שידעו בביקור-רים קודמים.

הקו האדום

ל תכן כי סבלנותו של אלינאצאת פקעה. יתכן שהיה מודאג מן ההתפתחות, וחשש שמא תעבור בקרוב את הקו האדום. יתכן גם שהוא החליט, להשי-ליט ביד חזקה שקט מוחלט בחודשים המעטים והמכריעים שגותרו עד לפינוי צפון-סיני בידי ישראל, ורצה למנוע כל פרובוקציה העלולה לשבש את התהליך, שהוא עטרת הישגיו.

על כל פנים: צעדים כאלה אינם סימן של כוח. אם אנוור אדי-סאדאת מודאג, יש מקום לדאגה.

ביים עם שותריהשלום ישראלים באיי-רופה, תוך סיכון רב לעצמם. אולם כאשר נקט אלינאצאת ביוזמת-השלום שלו, פנו אנשיהשמאל נגדו. היו לכך כמה סיבות:

● התנגדותם שלום המפקיר, לדעי-תם, את הזכויות הלאומיות של העם הי-פלסטיני, והכורה תהום בין מצריים והי-עולם הערבי.

● החסות האמריקאית שלום, תוך הוצאת ברית-המועצות מן המישחק.

● התנגדות כללית למישטרו של אל-סאדאת, על רקע מדיניותו החברתית-כלכלית.

יתכן שהגורם השלישי הוא שהיה הי-מכריע.

השמאל נקט עמדה קיצונית ביותר. עם התחלת הנורמליזציה אף אסר על אנשיו להיפגש עם ישראלים - גם עם שותרי-השלום מישראל, הדוגלים בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל.

נוכחי. שמו של הייכל ידוע בעולם כולו. עיתוני האופוזיציה השמאלית והדתית נאסרו. האגודות האיסלמיות הקנאיות פורקו. האפיפיור של העדה הקופטית הי-דת, רכוש רב הוחרם.

המטר היה ברור: מצריים חזרה צעד גדול אחורה, אל המישטר הסמכותי. הי-קישוט הדמוקרטי של מישאל-עם, שעליו הוכרו, לא סינה הרבה.

אין ספק שאנוור אלינאצאת לא החליט בקלות על צעדים אלה, שיופעו קשה בתודמתו בעולם.

יכול להיות להם רק הסבר אחד: הוא סבר כי המישטר נתון בסכני-נה, או עומד להיות נתון בסכנה בעתיד הלא-רחוק.

לגבי אדם מן החוק, נראו האשמותיו כדמיוניות. הוא האשים, כימעט בנשימה אחת, שמאלנים, קומוניסטים, קנאים דתיים מוסלמיים, כמרים קופטיים ואינר-טלקטואלים מן המגמה הנאצרית. איך יכלו אנשים כה שונים לשתף פעולה ביי-ניהם?

ב אמצע הנאום היה רגע של צחוק.

אנוור אלינאצאת דיבר על המהומות, שבהם התנפלו מוסלמים וקופטים איש על רעהו באחד מפרברי קאהיר, אחרי שאשה שפכה מיישופכין על אשה אחרת. כתוצאה מכך, טען הנשיא המצרי, נהרגו 17 איש: תישעה קופטים ושיבעה מוסלמים.

„זה רק שישועשר!“ קרא אחד הי-נבחרים.

הנשיא פנה אל שריהפנים, האחראי למישטרה, ושאל בנימה היתולית: „מה המיספר?“

שריהפנים לא התבלבל, והשיב: „תיש-עה קופטים, שיבעה מוסלמים ואחד שלא זוהה.“

„אהה“, אמר הנשיא, וחזר על הדבר, לקול צחוקם של נבחריההאומה. הוא חזר על תרגיל זה כמה פעמים במהלך הנאום. אך לא היה זה נאום משעשע. כמשך שגוש שעות ויותר נאם אלינאצאת, כשהוא עצבני וזועם, מפשפש בניירותיו ומדבר בערי-בית מדוברת, כדי שגם אחרון המצרים יכין אותו היטב.

רק"ח ונטורייקרתא

ה יתה סיבה טובה לכעסו, במשך שנים בנה אנוור אלינאצאת את תד-מיתו במצריים ובעולם כמנהיג דמוקרטי (יחסית). מישטרה-הביטחון הכל-יכולה לא פורקה, חופש-הביטוי היה מצומצם, אך בהשוואה למישטרים הערביים הררי-דניים, וגם בהשוואה למישטרו של קוד-מו, גמאל עבד-אלינאצר, היתה מצריים הסאדאתית חופשית למדי. הותרו בה מיפלגות אופוזיציוניות, הותרו עיתונים שהתנגדו למדיניות הנשיא. אנשים לא פחדו לדבר.

זה היה כדאי. תדמיתה של מצרי-ריים בעולם, כמדינה חופשית-יחסית, עזרה לאלינאצאת לכבוש את דעת-הקהל במערב, לא פחות מאשר השלום עם ישראל. הוא נתקבל כרושעון פתוחות בעולם הדמוקרטי.

הנהגה הכריזו נשיאמצריים על שורה ארוכה של אמצעי-דיכוי. יותר ממאה אנ-שים הושלכו לכלא, ביניהם כמה מן הי-אישים המפורסמים ביותר, ובראשם חסי-נין הייכל, איש-אמונו של עבד-אלינאצר, ובמשך זמן-מה גם של אלינאצאת. מזה שנים התגבש מסביב הייכל מוקד האור-פוזיציה הנאצרית - זו המתנגדת לכלי-כלה הבורגנית הליברלית של הנשיא הי-

ערב המיבצע: סאדאת עם בגין באלכסנדריה